
V. TESTI ZNANJA

1. BEHAVIORISTIČEN PRISTOP

Razvije se v Sovjetski zvezi in okrog leta 1950 v ZDA. Osnova tega pristopa je, da obstajajo določeni dražljaji in reakcije na te dražljaje. V šoli skušamo te asociacijske [\[18\]](#) zveze med določenimi dražljaji in reakcijami ojačati tako, da jih nagradimo. Tiste, ki ne želimo ojačati, pa jih odstranimo tako, da jih ignoriramo oz. kaznujemo. Kadar otrok naredi domačo nalogo, ga pohvalimo. Behaviorističen pristop močno prevladuje v šolah. Osnova takega učenja je, da je celotna snov razdeljena na posamezne sklope, ki se jih je potrebno učiti postopoma. Najprej se učimo enostavnejših sklopov, ki so potrebni za razumevanje zahtevnejših sklopov (matematika). Motivacija je vedno zunanja (nagrada). Behaviorizem je ustvaril teste znanja.

2. KOGNITIVNO-RACIONALNI PRISTOP (Piaget, Bruner...)

V tem pristopu predstavlja učenje konstrukcijski proces. Znanje ne nastaja z ojačitvijo posameznih zvez, ampak da v že obstoječe sheme vgrajujemo nove elemente. Ne gre za pristop seštevanja sklopov snovi, gre za celosten pristop. Otrok konstruira novo znanje sam (reševanje problemov, posredovanje splošnih značilnosti reševanja problemov, izpostavljanje splošnih teorizmov [\[19\]](#) in kontrolnih strategij...). Prevladujejo esejistične oblike nalog (slovenščina) in eksperimentalna poročila pri naravoslovnih predmetih (hipoteza [\[20\]](#), preverjanje hipoteze, diskusija).

3. ANALIZA SKUPIN, KI USPEŠNO FUNKCIONIRAJO

Osnova tega pristopa je analiza vajeništva (kako so se v preteklosti učili vajenci). V šoli to imenujemo kooperativno ali situacijsko učenje. Učitelj ni tisti, ki poučuje, ampak samo postavlja nek model učenja.

4. MAPNA METODA (portfolio)

Mapna metoda temelji na vodenju dosjejev [\[21\]](#) učencev. S temi dosjeji sledimo učenčev napredek (avtentično ocenjevanje).

5. TESTI ZNANJA

Testi znanja so formalizirana in standardizirana oblika preverjanje znanja. Naloge v testu znanja:

- imajo dogovorjeno obliko
- so statistično preverljive (stopnja težavnosti, razlikovanje znanja od neznanja)

Prednosti testov znanja so:

- objektivnost (ne dopuščajo dvojnosti, vsi odgovarjajo na ista vprašanja)
- preverjamo veliko število ljudi

- dobimo veliko ocen v kratkem času

Bloomova taksonomija [22]

- **kognitivno področje**
- psihomotorično področje
- čustveno področje

Kognitivno področje:

1. znanje (skupek podatkov: poznavanje posameznosti, terminologije, dejstev, metodologij, teorij...)
2. razumevanje (prevajanje, razlaga, napovedovanje)
3. uporaba
4. analiza (elementov, odnosov, organizacijskih načel)
5. sinteza
6. vrednotenje

Sestava testov znanja

- a) vprašanja si zapisujemo že med predavanji
- b) sestavimo 25-50% več vprašanj kot jih potrebujemo
- c) vprašanja naj bodo slovnično pravilna, jasna in enopomenska
- d) pri nalogah izbirnega tipa naj bodo vprašanja slučajno razporejena
- e) vprašanja morajo naraščati po težavnosti (prvo vprašanje najlažje, zadnje najtežje)
- f) vprašanja različnih tipov naj bodo skupaj
- g) če pri nalogah izbirnega tipa uporabljamo korekcijo, moramo to učencem prej jasno povedati

korekcija za ugibanje: $R = P - N/x-1$

R = rezultat

P = pravilni odgovori

N = napačni odgovori

x - 1 = število možnih alternativ

Opomba: štejejo samo napačni odgovori (neodgovorjne ne upoštevamo)!

Tipi testnih nalog

a) naloge, ki temeljijo na priklicu iz spomina (iz spomina skušamo priklicati pravilen odgovor, ne ugibamo)

b) naloge, ki temeljijo na prepoznavanju (iz ponujenih možnosti prepoznavamo pravilen odgovor)

1. vprašanja kratkih odgovorov in dopolnjevanja (odgovarjamo z eno besedo; v prazno mesto vpišemo pravilen odgovor)

2. izbirni tip (en pravilen odgovor; možnost najboljšega odgovora; različne stopnje pravilnosti odgovora)
3. alternativni tip (da, ne)
4. tip urejanja in povezovanja (dva niza podatkov, ki jih medsebojno povezujemo)

[1] Jedro osebnosti je nekaj, kar ima vsak človek.

[2] Instinkt je prirojeno, nehoteno teženje človeka ali živali k določenemu ravnanju, stanju; nagon, želja, sla.

[3] Bolj podrobno razlago najdemo v knjigi *Totem in tabu*, ki govori o začetkih civilizacije.

[4] Fiksacija; kar se je vtisnilo v človekovo zavest oziroma podzavest ali se je ustalilo v obnašanju; končni proces v nastajanju navade.

[5] Optimalen; ki je glede na dane možnosti najugodnejši, najboljši.

[6] Projekcija je podzavestno prenašanje česa iz lastne duševnosti na druge osebe, predmete.

[7] Introjekcija; vnašanje lastnosti, značilnosti okolja ali drugih oseb v lastno osebnost.

[8] Ki obstaja, a se na zunaj (še) ne opazi, ne vidi; prikrit, skrit.

[9] Ekvivalenca je razmerje, v katerem je kaj po vrednosti enako drugemu, zamenjivo z njim; enakovrednost.

[10] Entropija je termodinamična količina, ki nastane iz nič pri ireverzibilnih (nepovrnljivih) spremembah in se ne da uničiti.

[11] Dr. Thomas Gordon: *Trening večje učinkovitosti za učitelje*, Ljubljana 1992.

[12] Pomožni pojem, na domnevi temelječi model.

[13] Samega sebe spravlja v slabši, neenak položaj.

[14] Priprava za opazovanje poteka periode izmenične električne napetosti.

[15] Behaviorizem; ameriška psihološka smer, ki proučuje človeka iz njegovega obnašanja in ravnanja.

[16] Spajanje novih spoznanj s starimi.

[17] Prilagoditev, prilagajanje.

[18] Zveza, povezava med posameznimi pojmi, predstavami, tako da ena izzove drugo.

[19] Trditev, do katere se pride s sklepanjem iz temeljnih resnic, načel; izrek.

[20] Nedokazana, zgolj verjetna trditev, domneva.

[21] Mapa, sveženj uradnih spisov, ki se nanašajo na določeno zadevo ali osebo.

[22] Nauk o razvrščanju in poimenovanju (rastlin in živali).